EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 8.4.2021
COM(2021) 161 final

2021/0085 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de Overeenkomst inzake de gemeenschappelijke luchtvaartruimte tussen de Republiek Armenië, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Op basis van een mandaat dat de Raad op 7 december 2015 heeft verleend, heeft de Commissie onderhandeld over een Overeenkomst betreffende de totstandbrenging van een Europese gemeenschappelijke luchtvaartruimte tussen de Europese Unie en haar lidstaten en de Republiek Armenië.

De luchtdiensten tussen de Unie en Armenië worden momenteel geëxploiteerd op basis van bilaterale overeenkomsten tussen afzonderlijke lidstaten en Armenië.

In het kader van het externe luchtvaartbeleid van de Unie wordt met buurlanden onderhandeld over uitgebreide overeenkomsten voor luchtdiensten, voor zover is aangetoond dat dergelijke overeenkomsten een toegevoegde waarde hebben en economische voordelen opleveren. De overeenkomst heeft met name tot doel:

- de markten geleidelijk en wederzijds open te stellen, voor wat de toegang tot routes en capaciteit betreft;

- te zorgen voor convergentie en effectieve naleving van de luchtvaartgerelateerde wetgeving van de Unie door Armenië; en

- non-discriminatie en een gelijk speelveld voor ondernemingen tot stand te brengen.

• Algemene context

Het algemene doel van de onderhandelingsrichtsnoeren was te onderhandelen over een uitgebreide luchtvervoersovereenkomst, teneinde de toegang tot elkaars markten geleidelijk en wederzijds te liberaliseren en te zorgen voor overeenstemming van de regelgeving en effectieve toepassing van de voorschriften en normen van de Unie.

Op 24 november 2017 hebben beide partijen een ontwerpovereenkomst met Armenië geparafeerd, overeenkomstig de onderhandelingsrichtsnoeren.

• Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein

De sluiting van een overeenkomst inzake een gemeenschappelijke luchtvaartruimte met Armenië is een belangrijke stap in de ontwikkeling van het externe luchtvaartbeleid van de EU en een cruciaal onderdeel van het nabuurschapsbeleid van de EU en de totstandbrenging van een grotere Europese gemeenschappelijke luchtvaartruimte, zoals omschreven in Mededeling COM(2012) 556 final van de Commissie "Het externe luchtvaartbeleid van de EU — De aanpak van toekomstige uitdagingen".

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het door het voorstel bestreken gebied**

De bepalingen van de overeenkomst hebben voorrang op de relevante bepalingen van de bestaande bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten en de Republiek Armenië. Het is echter toegestaan bestaande verkeersrechten die voortvloeien uit deze bilaterale overeenkomsten en die niet onder de onderhavige overeenkomst vallen, verder te blijven uitoefenen voor zover dit geen aanleiding geeft tot discriminatie tussen de lidstaten en hun onderdanen.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

Artikel 100, lid 2, en artikel 218, lid 5, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

De bepalingen van de overeenkomst hebben voorrang op de relevante bepalingen van de bestaande regelingen van individuele lidstaten. De overeenkomst creëert gelijke en uniforme voorwaarden voor markttoegang voor alle EU-luchtvaartmaatschappijen tegelijk en voert nieuwe regelingen in voor regelgevende samenwerking en convergentie tussen de Europese Unie en Armenië op gebieden die van essentieel belang zijn voor de veilige, beveiligde en efficiënte exploitatie van luchtdiensten. Deze regelingen zijn alleen mogelijk op EU-niveau, omdat het hier gaat om een aantal gebieden waarvoor uitsluitend de Unie bevoegd is.

De doelstellingen van het voorstel kunnen om de volgende redenen beter door een optreden van de Unie worden verwezenlijkt.

De overeenkomst voorziet in de gelijktijdige uitbreiding van haar bepalingen tot de 27 lidstaten, waarbij dezelfde regels zonder onderscheid van toepassing zijn op en ten goede komen aan alle EU-luchtvaartmaatschappijen, ongeacht hun land van herkomst. De luchtvaartmaatschappijen zullen vrij vluchten kunnen uitvoeren van ieder punt in de Europese Unie naar ieder punt in Armenië, hetgeen nu niet het geval is, en verder gelegen punten.

Door de geleidelijke opheffing van markttoegangsbeperkingen tussen de Unie en Armenië zullen niet alleen nieuwe spelers op de markt komen en kansen ontstaan om naar onvoldoende bediende luchthavens te vliegen, maar zal ook de consolidatie tussen luchtvaartmaatschappijen uit de Unie worden bevorderd.

De overeenkomst garandeert dat alle luchtvaartmaatschappijen uit de Unie toegang krijgen tot commerciële opportuniteiten, bijvoorbeeld op het gebied van grondafhandeling, codesharing, intermodaliteit en de mogelijkheid om vrij prijzen vast te stellen.

- **Evenredigheid**

Er wordt een gemengd comité opgericht voor het bespreken van kwesties met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de overeenkomst. Dat comité zal overleg over nieuwe initiatieven of ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving aanmoedigen en mogelijke gebieden voor verdere uitbreiding van de overeenkomst bekijken. Het gemengd comité wordt samengesteld uit vertegenwoordigers van de Commissie en de lidstaten.

De lidstaten blijven hun traditionele administratieve taken met betrekking tot internationaal luchtvervoer uitvoeren, maar in het kader van gemeenschappelijke regels die uniform worden toegepast.

- **Keuze van het instrument**

Externe luchtvaartbetrekkingen kunnen alleen kracht worden bijgezet door internationale overeenkomsten.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

De Commissie heeft de onderhandelingen gevoerd in overleg met een bijzonder comité, overeenkomstig artikel 218, lid 4, VWEU (het overlegforum). Ook de sector is tijdens de onderhandelingen geraadpleegd.

Er is rekening gehouden met de opmerkingen die tijdens deze procedure zijn gemaakt. De betrokken lidstaten hebben de juistheid van de vermelde bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten geverifieerd. De sector heeft het belang van een solide rechtsgrondslag voor zijn commerciële activiteiten beklemtoond.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Niet van toepassing.

- **Effectbeoordeling**

Niet van toepassing.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

Niet van toepassing.

- **Grondrechten**

Niet van toepassing.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Unie.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Samenvatting van de voorgestelde overeenkomst**

De overeenkomst bestaat uit de hoofdtekst, waarin de kernbeginselen zijn uiteengezet, en twee bijlagen: bijlage I inzake overgangsbepalingen en bijlage II inzake de EU-regels die van toepassing zijn op de burgerluchtvaart.

Sinds 1 januari 2021 is de wetgeving van de Unie niet langer van toepassing op het Verenigd Koninkrijk. Daarom zijn, in overleg met Armenië, alle verwijzingen naar het Verenigd Koninkrijk uit de geparafeerde tekst geschrapt en is een territoriale standaardbepaling in die tekst opgenomen.

2021/0085 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de Overeenkomst inzake de gemeenschappelijke luchtvaartruimte tussen de Republiek Armenië, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 100, lid 2, in samenhang met artikel 218, lid 5,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Op 7 december 2015 heeft de Raad de Commissie gemachtigd om onderhandelingen te openen met de Republiek Armenië over een Overeenkomst inzake een gemeenschappelijke luchtvaartruimte tussen de Republiek Armenië, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds. De onderhandelingen werden succesvol afgerond met de parafering van de Overeenkomst op 24 november 2017.

(2) De Overeenkomst moet namens de Unie worden ondertekend, onder voorbehoud van de latere sluiting ervan.

(3) De Overeenkomst moet voorlopig worden toegepast.

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De ondertekening van de Overeenkomst inzake de gemeenschappelijke luchtvaartruimte tussen de Republiek Armenië, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds, wordt hierbij goedgekeurd namens de Unie, onder voorbehoud van de latere sluiting ervan.

De tekst van de overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

Het secretariaat-generaal van de Raad stelt het volmachtinstrument op dat de persoon of personen die daartoe door de onderhandelaar is of zijn aangewezen, machtiging verleent de overeenkomst, onder voorbehoud van de sluiting ervan, te ondertekenen.

Artikel 3

In afwachting dat de overeenkomt van kracht wordt, wordt ze voorlopig door de Unie toegepast overeenkomstig artikel 30, lid 5.

Artikel 4

De Commissie is gemachtigd het standpunt vast te stellen dat de Unie moet innemen ten aanzien van besluiten die het gemengd comité overeenkomstig artikel 27, lid 7, van de

overeenkomst neemt om bijlage II te wijzigen, waarbij wetgeving van de Unie in die bijlage wordt opgenomen, onder voorbehoud van de nodige technische aanpassingen, na overleg met een door de Raad aangewezen speciaal comité.

Artikel 5

Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter